

ლიტა

აგვადი, ტურფა ქვეყანა,
იღბინე, ქართველი მხარე,
და შენც, ქართველი, სწავლიდა
სამსობლა გახსნეი!"

საქართველოს აღკა ცენტრალური კომიტეტის
ყოველთვიური საბავშვო ჟურნალი მცირეწლოვანთათვის

გამარჯობათ, პატარებო!

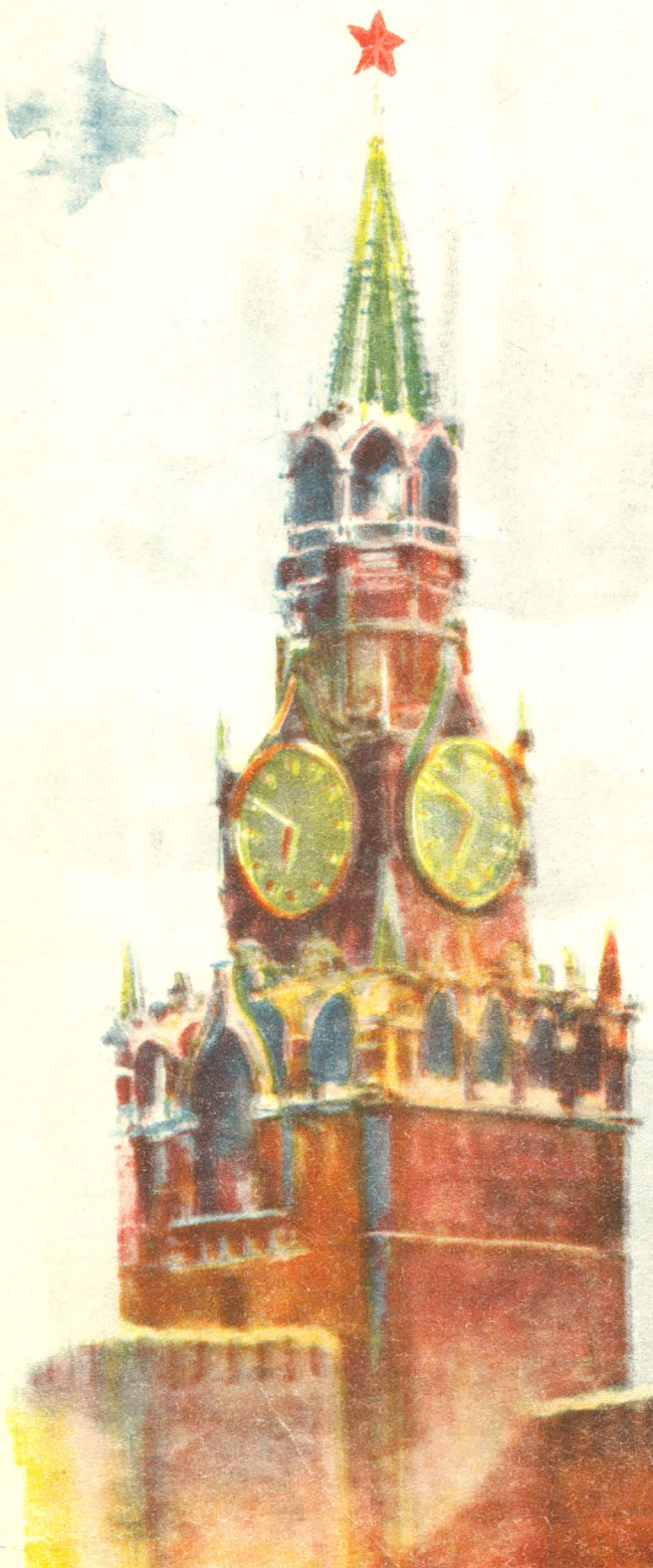
გამარჯობათ! გამარჯობათ!
ჩემო კარგო პატარებო!
ჩემს ფიქრში და ოცნებაში
დღე და ღამე ნატარებო!
გოგონებო, ბიჭუნებო,
მოფართქაღე ჩიტუნებო;
მუდამ ფრთებაცქვეტიღებო,
გუღლიღებო, კეთიღებო;

ცეღქიღო და ჭკვიანებო,
ხედ-ფეხ დაუდგრომეღებო;
მოფუსფუსე ფუტკრებიღით
გამრჭეღებო, მშრომეღებო!

სიხარუღით, სიხადისიღით
სუღ გიტოკავთ ეგ გუღები!
მე სიცოცხლე მიტომ მიყვარს,
თქვენ რომ ქვეყნად მეგუღებით;
და ღექსების წერა თქვენთვის
მამხნივეღს და მახადისეღს;
მუდამ თქვენზე თუ არ ვფიქრობ,
ერთ წუთსაც ვერ გავძღებ ისე!

თქვენს გაფურჩქნას როგორ ეღის
მშობლიური ჩვენი მხარე!
გაიფურჩქნეთ, გაიშადეთ,
იხარეთ და გაგვახარეთ;
და ამაგი დაუფასეთ
დიღ ბეღადს და
თქვენს აღმზრდეღებს;
სამშობლოსთვის, ხადხისათვის
აღიზარდეთ, გვასახეღეთ!

ილია სიხარულიძე

47664

როგორ სწავლობდა ვ. ი. ლენინი

ვ. ი. ლენინის ძის ა. ი. უდიანოვას მოგონებებიდან

5 წლის ვალოდიამ კითხვა დედისაგან ისწავლა. მას და მის დას—ოლიას, რომელიც ვალოდიასთან ერთად სწავლობდა, ძლიერ შეუყვარდათ კითხვა და დაბეჯითებით კითხულობდნენ საბავშვო წიგნებსა და ჟურნალებს, რომლებსაც მამა უხვად ლეზულობდა.

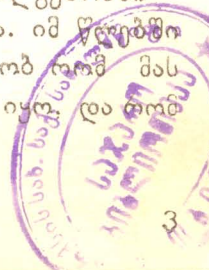
იმათ აგრეთვე მალე დაიწყეს მოთხრობების კითხვა რუსული ისტორიიდან. ზეპირად სწავლობდნენ ლექსებს.

ვალოდია ცხრა-ნახევარი წლისა იყო, როცა გიმნაზიაში შევიდა,—პირველ კლასში.

იგი მონდომებით და ადვილად სწავლობდა. მას შესანიშნავი ნიჭი ჰქონდა. მამა ვალოდიასაც ისე აჩვენებდა გულმოდგინეობას, როგორც უფროს და-ძმას, რათა მასაც მოწადინებით და ზუსტად შეესრულებინა დავალება. კიდევ მახსოვს, მისი მასწავლებლები ამბობდნენ: მუდამ ყურადღებით უსმენს კლასში გაკვეთილის ახსნას და ეს მას ძლიერ ეხმარებაო. მისი შესანიშნავი ნიჭის მეოხებით იგი ჩვეულებრივად კლასშივე იმახსოვრებდა მასწავლებლის ახსნილს, და ამიტომაც სახლში გაკვეთილებს სწრაფად ამზადებდა.

გიმნაზიიდან დაბრუნებისას, ვალოდია მამას მოუყვებოდა ხოლმე იმის შესახებ, რაც გაკვეთილებზე ხდებოდა, რაზე ეკითხებოდნენ და როგორ პასუხობდა. რადგან, ჩვეულებრივად მეორდებოდა ერთი და იგივე,—კარგი პასუხები და კარგი ნიშნები, ამიტომ ვალოდია ზოგჯერ ზევით, თავის ოთახში რომ ადიოდა, სწრაფად ჩაუვლიდა მამის კაბინეტს და გზადაგზა სხა-პასუხებით პატაკობდა: „ბერძნულში—ხუთი, გერმანულში—ხუთი!“...

საგნები ცხადია იცვლებოდა; ხანდახან გაისმოდა: „ლათინურში—ხუთი, ალგებრაში—ხუთი“, მაგრამ მთავარი ის იყო, რომ ჩვეულებრივად ერთ ნიშანს 5-ს იღებდა. იმ წლებში მამა ეტყოდა ხოლმე დედას: ვალოდია ყველაფერს იოლად სძლევს, და ვშიშობ რომ მას შრომის უნარი არ გამოუმუშავდებაო. ჩვენ ახლა ვიცით, ეს შიში გადაჭარბებული იყო და რომ ვალოდიამ შესძლო გამოემუშავებინა განსაკუთრებული შრომისუნარიანობა.

ნაძვის ხე სოკოლნიკში

ნაძვის ხის მოსატანად შორს არ დაგვირდა წასვლა. აქვე, სოკოლნიკში შედარებით კარგი, ქოჩორა ხე ავარჩიეთ, მოვჭერით და ჩამოვიტანეთ სატყეო სკოლაში.

ბავშვებმა ნახეს, თუ როგორ მიაჭედეს ნაძვის ხე ორ გადაჯვარედინებულ ფიცარს, რათა ის იატაკზე უფრო მაგრად მდგარიყო. შემდეგ ვალაღია მონტიორმა გაიყვანა მავთული ნაძვის გასანათებლად, ტოტებზე ჩამოჰკიდა ელექტრონათურები.

მეორე დღეს თითქმის დილაადრიანად დაუწყეს ვლადიმერ ილიასძე ლენინს ლოდინი. ჯერ არ დაბინდებულყო, ბავშვები კი ყოველწუთს ეკითხებოდნენ სკოლის მნეს:

— ლენინი რომ არ მოვიდეს?..

— ქარბუქი რომ ისევ ამოვარდეს, მაინც მოვა ლენინი?..

მნედ მუშაობდა პეტროგრადელი ძველი მუშა. ის ლენინს იცნობდა ჯერ კიდევ რევოლუციამდე. ამიტომაც სწორედ მას აძლევდნენ ასეთ კითხვებს. ისიც დარწმუნებით უპასუხებდა:

— რადგანაც ვლადიმერ ილიასძემ თქვა ჩამოვალო, უსათუოდ ჩამოვა.

დადგა საღამო. ქარბუქი მართლაც ამოვარდა. ფიჭვებში ქარი აზუზუნდა. მიწაზე მშრალი თოვლის კორიანტელი დადგა და შემდეგ ციდან წამოვიდნენ თეთრი ფიფქები.

ნაძვის ხე უკვე მორთული იყო. ყველა სათამაშო თვით ბავშვებმა გააკეთეს. იყვნენ დათვებიც, კურ-

დღლებიც და სპილოებიც. ყველაზე უკეთესი კი ლოყებწითელი თეთრწვერა თოვლის ბაბუა იყო, რომელიც ნაძვისხის კენწეროზე იჯდა.

ღრო გადიოდა, ლენინი კი ისევ არ ჩანდა.

ამ ღროს ბავშვებმა გაიგონეს, უფროსებში ვილაცამ ხმადაბლა ჩაილაპარაკა:

— რა თქმა უნდა, ასეთ ქარბუქში ვერ ჩამოვა.

ბავშვებმა კვლავ მოხუც მნესთან მიიბრინეს:

მნემ მკაცრად უთხრა:

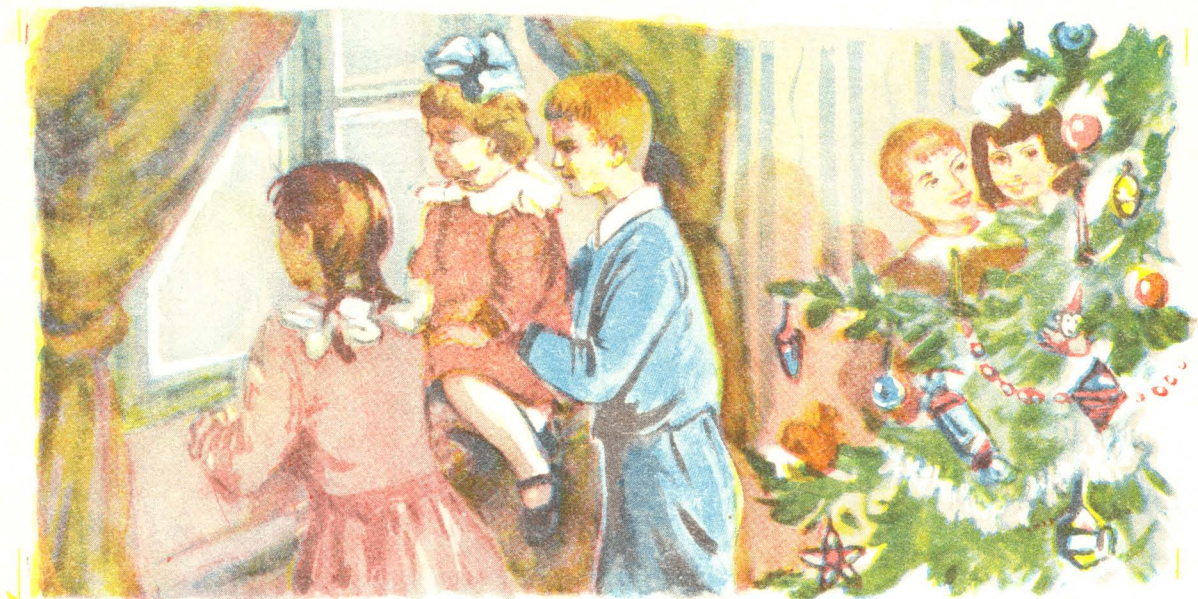
— რას ჩამაცვიდით! ხომ გითხარით: რადგან მან თქვა ჩამოვალო, უსათუოდ ჩამოვა.

კვლავ განაგრძეს ლოდინი. ეზოში ქარი ზმუნის, მშრალი თოვლი ფანჯრის მინებს ხმაურით აწყდება. ასეთ ხმაურში ვერც კი გაიგეს, როგორ მოვიდა სკოლასთან მანქანა. მანქანიდან გადმოვიდა ვლადიმერ ილიასძე.

ის ავიდა კიბეებზე, პალტო გაიხადა, ცხვირსახოცი მოიწმინდა გამდნარი თოვლისაგან დასველებული სახე და მაშინვე გაემართა დილოთახში ბავშვებთან.

ბავშვებმა მაშინვე იცნეს იგი: რამდენჯერ უნახავთ მათ ლენინის პორტრეტი! მაგრამ პირველად რატომღაც დაიბნენ, — ერთ ადგილას იდგნენ და არ ინძრეოდნენ. უყურებდნენ ლენინს და სდუმდნენ.

ვლადიმერ ილიასძემ დიდხანს არ დააყოვნა, ღიმილით მოჭუტა თვალები და ბავშვებს შეეკითხა:

— აბა, რომელმა თქვენგანმა იცის კატა-თაგვობიას თამაში?..

პირველად უბასუხა ყველაზე უფროსმა გოგონამ—ვერამ:

— მე!

— მეც! — დაიყვირა ხმამაღლა ბიჭუნა ლიოშამ.

— მაშ, შენ კატა იყავი, — თქვა ვლადიმერ ილიას-ძემ.

ბავშვებმა ნაძვის ხეს წრე შემოარტყეს. თავუნად პატარა კატია აირჩიეს. ლიოშა კატიას სწვდა — მისი დაჭერა არ იყო ძნელი, მაგრამ კატია ლენინს ჩამოებლაუჭა და ვლადიმერ ილიას-ძემ ხელში აიყვანა:

— კატა თავვს ვერ შესწვდება!

შემდეგ თავვი სენია იყო. ლიოშამ დაიჭირა იგი. ახლა ლიოშა იყო თავვი, სენია კი — კატა.

დიდხანს ითამაშეს და ყველას დასცხა.

უცბად, გაიღო კარი და ოთახში შემოვიდა დიდი, ნაცრისფერი სპილო. ბავშვებმა ერთხმად შესწყვილეს: თუმცა, მართალია, ბევრმა მა-

თგანმა მაშინვე იცნო სკოლის როიალის ნაცრისფერი გადასაფარებელი, მაგრამ ვინ არის გადასაფარებლის ქვეშ?.. სპილო ნელა ქანაობდა. წინ დიდ ხორთუმს არხევდა. სპილოს წინა ფეხებზე თექის ჩექმები ეცვა, უკანა ფეხებზე კი დაბალყელიანი წაღები. თუ ჩაცვივით არ დავაკვირდებოდით, იგი ძალიან ჰგავდა ნამდვილ სპილოს. სპილომ დრუხუნით შემოიარა ნაძვის ხის გარშემო, გამომშვიდობებისას დაიქნია ხორთუმი და ბოლოს ისევ ქანაობით გაეშურა კარებისაკენ. კარს იქით გადასაფარებლიდან გამოძვრნენ ვალოდია მონტიორი და სკოლის დარაჯი. ორივენი სხვადასხვა გამოგონებათა ოსტატები იყვნენ. გამოძვრნენ გადასაფარებლიდან და ოთახში დაბრუნდნენ. ბავშვები ხარხარებდნენ. მათი სიცილისაგან ნაძვის ხის კენწეროზე თოვლის ბაბუა ხტოდა.

მრავალი მხიარული გასართობი იყო კიდევ იმ საღამოს.

ერთ-ერთმა ბავშვმა დაიძახა:

— ახლა თვალხუჭანა ვითამაშოთ, თვალხუჭანა!

ვლადიმერ ილიას-ძემ ამოიღო ცხვირსახოცი და თვალები აიხვია. ვალოდია მონტიორმა სწრაფად გადადგა ნაძვის ხე კუთხეში და ოთახში ადგილი განთავისუფლდა.

ლენინმა გაშალა ხელები და წინ წავიდა.

ბავშვები მიმოიფანტნენ.

შემდეგ ფრთხილად უახლოვდებოდნენ ვლადიმერ ილიას-ძეს და იძახდნენ:— „ცხელა!“ ხოლო, როცა ვლადიმერ ილიას-ძე სულ ახლოს იყო მათთან, ბავშვები უყვიროდნენ მას: „დაიწვეები!“

ხან კი, იქვე, მისი ხელის ქვეშ ჩასკუპდებოდნენ, — ის კი შეუხებლად ჩაუვლიდა გვერდს. მაშინ ბავშვები ყვიროდნენ:

— ცივა, გაიყინები!

ლენინი მიხვდა, რომ ბავშვები ყველანი ძალიან ეშმაკები არიან, მოხერხებულად თამაშობენ და როგორც ჩანს მას დიდხანს მოუხდება ახვეული თვალებით სიარული.

მაშინ მან თავი ისე მოაჩვენა, თითქოს წინ მიდიოდა, ნამდვილად კი უცბად ცერებზე შემოტრიალდა და დაიჭირა, ზურგსუკან პირველად ვინც ხელში მოხვდა.

როგორც წესი მოითხოვდა, ბავშვები აყვირდნენ.

— აბა, გამოიცანი! გამოიცანი!

დაჭერილი ცდილობდა ხელიდან გასხლტომოდა და იცინოდა; ეს იყო ბიჭუნა სენია.

ვლადიმერ ილიას-ძემ თმაზე ხელი გადაუსვა, ხელით შეეხო მის შუბლს, ლოყებს და თქვა:

— სენია!

სენიას გული სწყდებოდა, რომ დაიჭირეს, მაგრამ ესიამოვნა, რომ ლენინმა იგი დაიხსომა.

შემდეგ პატარა კატია კითხულობდა პუშკინის ლექსს, შეეშალა და ატირდა.

ლენინმა იგი დაამშვიდა.

კატია ტირილი შესწყვიტა, თვალები ცხვირსახოცით მოიწმინდა და უთხრა:

— ნუ წახვალთ ჩვენგან, ლენინ! ჩვენთან იცხოვრეთ!

ლენინმა გაიცინა:

— მე ისედაც შორს არ ვცხოვრობ!

შემდეგ ყველანი დარბოდნენ ნაძვის ხის გარშემო. პატარა კატია მირბოდა ვლადიმერ ილიას-ძის გვერდით; მას ხელი ჩაეკიდა კატიასთვის. ლენინის ხელი იყო დიდი და თბილი.

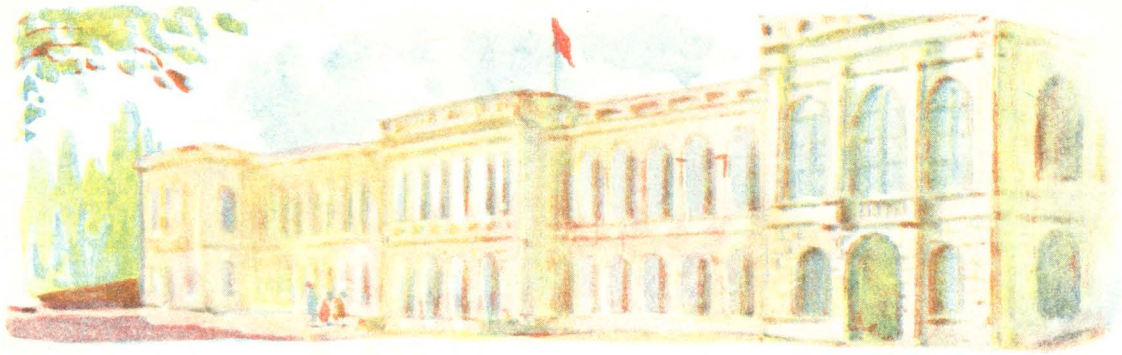
ამ დროს ნადეჟდა კონსტანტინეს ასულმა კრუპსკაიამ და ვლადიმერ ილიას-ძის დამ მარია ილიას ასულმა შემოიტანეს ოთახში დიდი კალათი სავსე საჩუქრებით. ეს საჩუქრები ლენინმა ჩამოუტანა ბავშვებს.

ვის ავტომობილი შეხვდა, ვის — საყვირი, ვის — დოლი. კატია დედოფალა მიიღო.

ლენინი კი შეუმჩნევლად გავიდა ოთახიდან და წავიდა.

აი, ასეთი იყო ნაძვისხე 1919 წელს სოკოლნიკში.

(თარგმანი უურნ. „მურზილკა“-დან, № 1, 1949 წ.)

ელენე აგლაძე

ნახატები გრ. ჩირინაშვილისა

პიონერთა სასახლე

მაიას და გიას ძლიერ უყვართ ზღაპრები. მერე რა მშვენიერი ზღაპრები იცის ბებია კატომ! დაჯდება თუ არა საყვარელი ბებიკო სავარძელზე, წამსვე აქეთ-იქით მიუსხდებიან გია და მაია, და ისმენენ გატაცებით დაუვიწყარ ამბებს ჭკვიან მურიასზე, მშიშარა კურდღელზე, მფრინავ ხალიჩაზე, ბროლის სასახლეზე და ვინ მოთვლის კიდევ რაზე...

— გვიამბე, კიდევ გვიამბე ზღაპარი! — ეხვეწებიან ბავშვები ბებიას.

და აი, საკვირველი ამბავი მოხდა: ბებია კატომ უარი უთხრა შვილიშვილებს:

— არა, ჩემო კუდრაჭებო, დღეს ზღაპარს აღარ გვიამბობთ; სამაგიეროდ ზღაპრულ სასახლეში წაგიყვანთ. თანახმა ხართ?

— თანახმა ვართ, ბებია, გვიჩვენე ზღაპრული სასახლე! — ერთხმად შესძახეს ბავშვებმა.

მაია და გია პატარები არიან. მათ ჯერ კიდევ ბევრი რამ არ უნახავთ. „ნეტავ როგორი უნდა იყოს ზღაპრული სასახლე?“ — ფიქრობენ ბავშვები და ბებიასთან ერთად გზაზე მიეშურებიან.

უცბათ, მათი ყურადღება თაღებიანმა დიდმა შენობამ მიიპყრო.

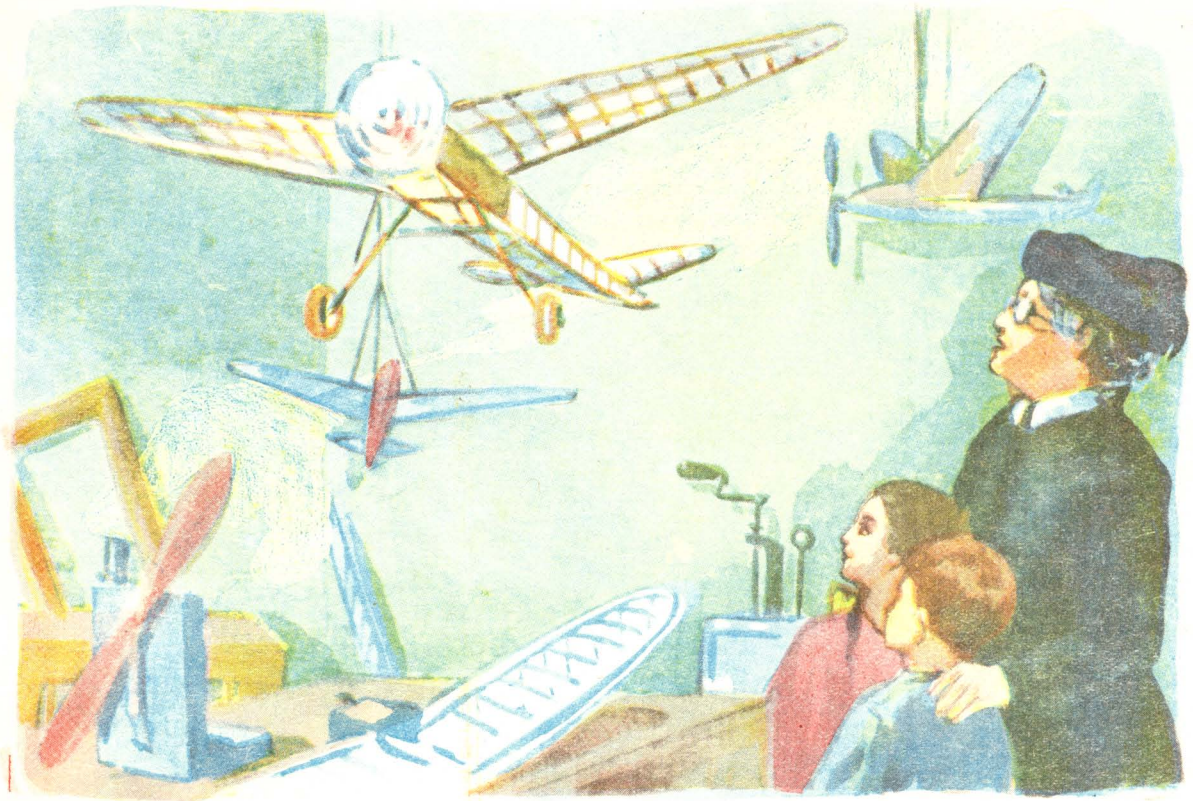
— აი, კიდევ მოვედით! — თქვა ბებია.

სტუმრებს მორიგე შეეგება და წინ გაუძღვა სასახლის დასათვალიერებლად.

— ეს ნორჩ ავიამოდელისტთა კაბინეტია, — უთხრა მათ მორიგემ.

ათასგვარი ზომისა და ფორმის „თვითმფრინავი“ ნახეს იქ გიამ და მაიამ. მათ გაოცებას საზღვარი არა ჰქონდა, როდესაც შეიტყეს, რომ ამ „თვითმფრინავებს“ ბავშვები ამზადებენ. იქვე გამალებით მუშაობდნენ ავიამოდელისტები: ხერხავდნენ, აშალაშინებდნენ, აწებებდნენ.

აი, ერთი მათგანი ადგა და ჰაერში გაუშვა პატარა, სიფრიფანა საოთახო მოდელი. მოდელი ჭერისაკენ გაქანდა და დაიწყო წრისებური ფრენა. უცბათ ბავშვების ყურადღება გუგუნმა მიიპყრო: მეორე ავიამოდელისტი ძრავიანი თვითმფრინავის მოდელის მუშაობას ამოწმებდა. ძლივს გამოიყვანა ბავშვები ბებია ამ კაბინეტიდან. სადურგლო და საზეინკლო სახელოსნოშიც დაზ-

გებთან წითელყელსახვევიანი პიონერები მუშაობდნენ.

აგერ, ტრანსპორტის კაბინეტი. პატარა მატარებელი ელვისებური სისწრაფით შევარდება გვირაბში და ისევ გამოჩნდება, აქვე საბაგირო გზას ერთი მთიდან მეორისაკენ გადაჰყავს „მგზავრები“, ხოლო ბარიდან მთისაკენ მიემართება მოძრავი კიბე—ესკალატორი.

— ესეც ბავშვებმა გააკეთეს? — იკითხა გაკვირვებულმა მაიამ.

— კი, ჩემო პატარავ, ბავშვებმა; მალე შენც გაიზრდები და გააკეთებ ასეთ მატარებელს, — მიუგო მასწავლებელმა.

რადიოკაბინეტში ათასგვარი მიმღები ნახეს ბავშვებმა, მაგრამ ყველაზე მეტად მათ რადიომიმღები „ნამცეცი“ მოეწონათ. ეს მიმღები

მართლაც ნამცეცა იყო, სულ პატარა!

— აბა, მოისმინეთ, როგორ მუშაობს ჩვენი „ნამცეცი“, — მიმართა პატარებს მასწავლებელმა. გია და მაია დიდხანს ისმენდნენ რადიოგადაცემას და მათ სიხარულს საზღვარი არ ჰქონდა.

ბავშვები ზედა სართულში აიყვანეს. აქ, დიდ და ულამაზეს დარბაზში ნახეს მაკეტი პატარა სახლისა, სადაც დაიბადა ძია სტალინი. ნახეს ძია ლენინის ბავშვობის სურათები, პატარა სოსოს და მისი დედის პორტრეტები და ბევრი სხვა საინტერესო რამ.

სათამაშოების ოთახი სავსე იყო ბავშვებით. ერთი მათგანი პატარა პიანინოზე უკრავდა, მეორე რეზუსის ამოხსნას ცდილობდა, სხვები ათასგვარი სამაგიდო სათამაშოებით

ერთობოდნენ. მეორე ოთახში, ხალიჩაზე მოკალათებულ ბავშვებს მასწავლებელი ზღაპარს უამბობდა.

ბავშვები ახლა სხვა ოთახებისაკენ წაიყვანა ბებიამ, უჩვენა მათ სამკითხველო დარბაზები, ფიზიკის, ქიმიის და სხვა კაბინეტები.

ერთ-ერთ კაბინეტში ბავშვებმა აუარებელი რუკები და გლობუსები ნახეს;

ჭალის მაგივრად ჭერზე დიდი გლობუსი ანათებდა, ეს იყო გეოგრაფიის კაბინეტი.

— ამ კაბინეტში კი ნორჩი მიჩურინელები მუშაობენ, — აუხსნა მათ მორიგემ.

გია და მათა თვალს ვერ აშორებდნენ ოქროსფერ თევზებს, რომლებიც ელვის სისწრაფით სრიალებდნენ აკვარიუმში. იქვე გალიაში გემრიელად ახრამუნებდა ბოსტნეულს თეთრი ზღვის გოჭი. მტრედები საამოდ ღულუნებდნენ.

აი, საცეკვაო დარბაზიც. შავ ჩოხებში გამოწყობილი პატარა ბიჭუნები გატაცებით ცეკვავენ. გიასაც უნდა, რომ ეცვას ასეთი ტანსაცმელი და მათთან ერთად ცეკვავდეს!

გია და მათა თოჯინების თეატრში შეიყვანეს. იქ წითელი ხავერდის

ფარდა გადაიწია და პატარა სცენაზე გამოჩნდა ფისო, მამლაყინწა, კურდღელი და გრძელკუდა მელია. ბავშვებს ძალიან მოეწონათ ფისუნის და მამლაყინწას ზღაპარი.

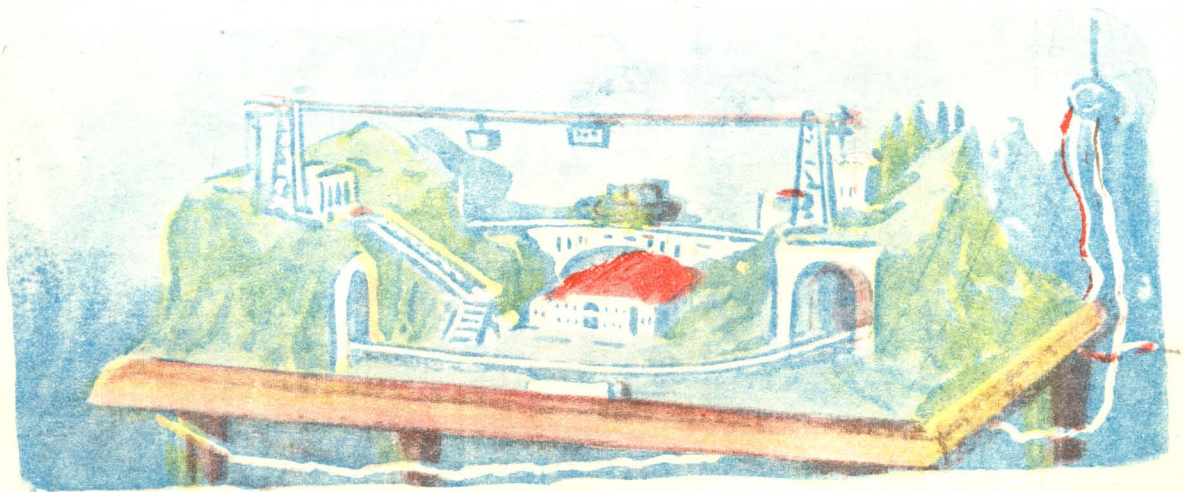
წარმოდგენის დამთავრებისას პატარა მსახიობები — პიონერები მაყურებლებმა ტაშით დააჯილდოეს.

ბევრი საინტერესო რამ ნახეს კიდევ გიამ და მათამ: ხატვისა და ძერწვის, ტურიზმისა და ჭადრაკის კაბინეტები, თვალისმომკრელი სილამაზის სარკეებიანი დარბაზი, და ბოლოს ნაძვანარით, ბზის ბუჩქებით და ყვავილებით დამშვენებულ ბაღში გავიდნენ.

— ეს სასახლე ხომ უფრო ლამაზია, ვიდრე ის ბროლის სასახლე, რომელზედაც შენ გვიამბობდი! — ყურში ჩასჩურჩულა ბებიას მათამ.

— კი, ჩემო კუდრაქა, ეს სასახლე, რომელიც ძია ბერიამ აჩუქა ბავშვებს, უფრო ლამაზი და მომხიბვლელია, ვიდრე ზღაპრებში ნამბობი... ეს ზღაპრული სასახლეა!

— არა, ბებო, — მიუგო გიამ, — ეს არ არის ზღაპრული სასახლე, ეს ნამდვილი სასახლეა, პიონერების სასახლე!

ძია სტალინის სურათი

ძია სტალინის სურათი
ჩემს მაგიდასთან ჰკიდია;
იგი ოთახში შუქს აფრქვევს,—
დიდა არის თუ ბინდია.

როცა დავჯდები, დავინწყებ
წიგნის კითხვას, ან წერასა,
ის, როგორც მამა-მშობელი
ადერსით მიწყებს ცქერასა.

ხან თითქოს მესაუბრება:
— ყოჩაღ შენ, ბიჭო, ვაჟო,

კაციც ის არის, ვისაც კი
უყვარს შრომა და გარჯაო.

დღესაც ვუცქერდი მის სახეს
და სიხარულით ვლელავდი,
ვგრძნობ, ჩემს სწავლას და ცხოვრებას
თვალყურს ადევნებს ბედადი.

მე მისი შუქის ნათელმა
მომავლის კარი გამიღო,
და განა მეპატიება
სწავლაში გამირი არ ვიყო?!

ანდრო თაყაიძე

თინა ციგით მისრიალებს

თმაქორჩორა პატარებო,
აღბათ ხშირად გაგონდებით
მალად მთაზე თავისუფლად
მონავარდე ვაგონები.

ერთი ზევით მიიჩქარის,—
გაგაკვირვებთ სიღალითა.
მეორე კი ძირს ეშვება
თვალწმენველ სიმაღლიდან.

ნარგავები გვდარაჯობენ
ერთმანეთზე მიყოლებით.
ყოველმხრიდან დაგვინახავთ
ისეთ ადგილს ვიმყოფებით.

მოდით, რიგი დაიკავეთ,
კიბებთან ჩამომწკრივდით.
ბედადის მთა გელოდებათ
თქვენსკენ ხელებგამოწვდილი.

აქ ბავშვები ყოველ კვირას
თავს იყრიან ათასობით.
ხეივნები საესე არის
სხვადასხვაგვარ გასართობით.

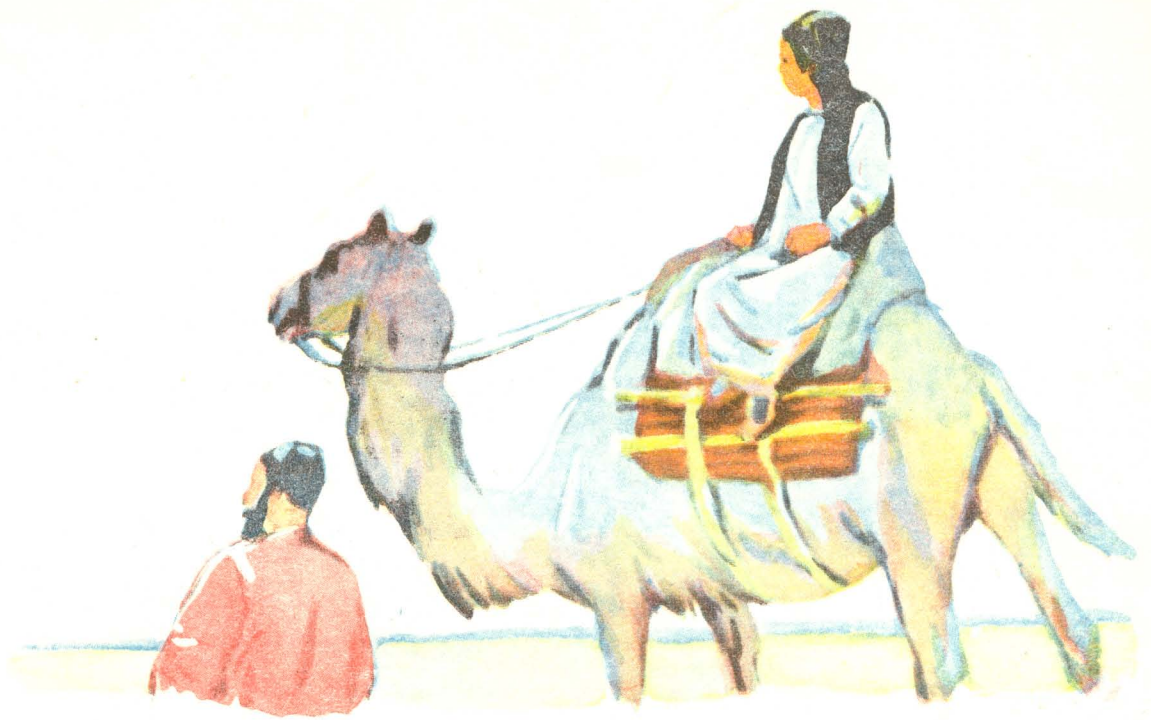
ახად-ახად სტუმრებს ვილებო,
გავისტუმრეთ გუშინდელი,
ზამთარ-ზაფხულ დავსრიალებო,
აღმართს როდი ვუშინდებით.

პატარები შემოსიდან
ბუნვეულის ტანსაცმელით.
თოვლის მოსვლას პაღხაზები
შეჭხარიან აღტაცებით.

თინა ციგით მოსრიალებს,
ავთანდილი—თხილამურით,
შორიდანვე ისმის მათი
შეძახილი მხიარული.

თინათინ კვიციანი

ნახატი ი. სუხიშვილისა

ქათამიანი ულისაგალაშვილი

ნახატი ალ. ბანძელაძისა

თურქქენეთის სოფელში

აი-ნორი მამის აქლემზე იჯდა და მოწყენილი გაჰყურებდა მის წინ მიმავალ ნახირს. მწყემსის გოგონა მთელს თვეს მოსდევდა საძოვრებიდან მომავალ ჯოგს; აი-ნორი, მთელ ზაფხულს მთაში ჰყავდა მამას, რადგან იმით სოფელში აუტანელი სიცხე იცოდა, წყალიც მღვრიე და უგემური იყო. ჯოგი ერთხანს მდინარე ამუდარიის უხვწყლიან კალაპოტს მოჰყვებოდა. მუდამ დათოვლილ პამირის მთების მწვერვალებიდან მოჩუხჩუხე ნაკადულები, გარეული მტრედების ღულუნი და ქრელი ყვავილებით აფერადებული მინდვრები ართობდნენ აი-ნორს.

მაგრამ, რაც უფრო ბარში ჩამოდიოდნენ, მზით გადამწვარი თვალუწვდენელი ველები და არხებით დასერილი. ბამბის პლანტაციები დაუსრულებლივ გადაბმოდნენ ერთიმეორეს, და აი-ნორი ისე მიიჩქაროდა სახლში, როგორც არასოდეს.

აგერ, იქით, ბამბის პლანტაციებს იქით

არის აი-ნორის საყვარელი სოფელი. სახლის გახსენებაზე გოგონა უეცრად წამოწითლდა; ჩქარა ნახავს საყვარელ დედა მაირამს. მზით დამწვარ ლოყებზე მიეხუტება. დედაც გულში ჩაიკრავს შვილს, ქრელ ქუდს მოხდის, დაბამბულ ხალაოზე დაფენილ ნაწნავებს დაუთვლის და ნახავს, როგორ უვლიდა უდედლოთ თმებს აი-ნორი.

— ბავშვებმა დიდი ხანია დაიწყეს სწავლა, შენ რატომ დაიგვიანე? — ეტყვის საყვედურს. „მამის ბრალია, მამის“. — გაიფიქრა გოგონამ, აქლემი მიატოვა და ჯოგის ნაპირში მიმავალ ტაჯიბეისთან მიიბრინა.

— როდის მივალთ, მამა? — განიერი ჯუბის კალთაში ჩაავლო ხელი და შავი თვალეები შეანათა.

— თუ კი იქავა ჩვენი სოფელი, ჩქარა მივალთ, შვილო. დედა მაირამიც ალბათ ბანზე დგას და აქეთ იყურება, ჩვენ მიგველის. — შეავლო თვალი ტაჯიბეიმ დილის მზეს და შვილს ხელი მოჰკიდა.

ჯოჯი ჩქარა შეეფინა სოფლის შუკებს, მაგრამ მაირამი არ გამოჰგებებიათ ბანზე. არც სოფლის გოგო-ბიჭებს აუტეხიათ ერთმანეთი მეჯოგეების მოსვლის გამო.

შარაზე გაჩერებული ტაჯიბეი დაკვირვებით ათვალიერებდა სოფელში მოტანილ მიწის სათხრელ მანქანებსა და ამწევ ონკანებს. თვალცრემლიან აი-ნორს უხსნიდა, რომ მათ აქ არყოფნაში, დიდი საქმე გადაწყვეტილიყო.

— ძმებო, ასრულებულა ჩვენი ოცნება! — გასძახა ტაჯიბეიმ გაოცებულ მწყემსებს, რომლებიც უკაცურ სოფელში ბლავილით გაფანტულ ნახირს თავს უყრიდნენ. — წყალი გვექნება, წყალი! — დაიძახა გახარებულმა მეჯოგემ და აი-ნორი ჰაერში აიტაცა.

ნასოფლარის მტვრიან გზაზე მანქანა გამოჩნდა, მეჯოგეების შესაგებებლად სწრაფად ჩაიქროლა შუკა და ტაჯიბეის წინ გაჩერდა.

— ტაშპულეტ, სად არის ჩვენი ახალი სოფელი? — შესძახა ომახიანად ტაჯიბეიმ მანქანიდან გადმოსულ ახალგაზრდას და გადაეხვია.

— აგერ, იქით, ტაჯიბეი! იცი, რა კარგი სახლი გაქვს?! ახლა ჩვენი ოცნება: მთავრობამ არხის მშენებლობა დაიწყო. ახლა თურქმენეთი უწყლობით როდი დაიტანჯება. მდინარე ამუ-დარია ჩრდილოეთით კი აღარ წავა; კალაპოტს შეუცვლიან და აი, ასე, ჩვენს ნასოფლარზე გადაივლის ახალი არხი. შემოუვლის სარაკამისის ქვაბულს და ყარა-ყუმის უდაბნოზე გადავლით დასავლეთ თურქმენეთის მიდამოებსაც მორწყავს.

— უჰ, ძმობილო, მოწყურებული დედამიწა წყურვილს მოიკლავს. ხე გაიხარებს! — შესძახა ტაჯიბეიმ ტაშპულეტის

ირგვლივ შემოკრებილ მწყემსებს. აი-ნორს ხელი გაუშვა და ტყავის ფაფანაკი მიწაზე ხალისიანად დაანარცხა.

თუ კა წყალი იქნა, ტაჯიბეიც დიდ ბაღს გააშენებს. მოვა: ყურძენი, ნუში, ხურმა და ნესვი, რომელიც აი-ნორს ისე ძლიერ უყვარს!

• • •
მოსალამოვდა.

ახალი სოფლის გზაზე ზაფხულის საძოვრებიდან მომავალ ჯოჯს ბავშვების ხალისიანი გუნდი ჟივილ-ხივილით შეეგება.

გახარებული აი-ნორი აქლემიდან გადმოხტა, ტოლებს შეუერთდა და მალე მათთან ერთად მირბოდა შარაზე; აღტაცებული ათვალიერებდა ახალ სოფელს და მეგობრებს სკოლის ამბებს ეკითხებოდა.

სკოლისა და სოფლის საბჭოს მოზრდილ შენობის ირგვლივ პატარა აივნისანი ქვის თეთრი სახლები მოჰხიბლავდა გაშლილიყვინენ. გზის პირზე მდგარ სახლის აივანზე აი-ნორმა დედა დაინახა.

— ჩემო გოგონა! — გადმოსძახა გახარებულმა ქალმა აივნიდან და კიბის ათიოდე საფეხურზე ჩამოირბინა.

ხელში აყვანილი აი-ნორის პატარა ძმა მიწაზე დასვა და ხელებგაშლილი შვილისაკენ გაექანა.

• • •
დაღამდა.

მზით გამობარ უწყლო ველებს სითბო აღვილად დაეკარგა და საგრძნობლად აცივდა.

ტაჯიბეი, სოფლის შუახნის მამაკაცებთან ერთად, ოთახის იატაკზე გაფენილ ნოხზე ფეხმორთმული იჯდა. ისინი ლუჩქარებლად სვამდნენ ჩაის და საუბრობდნენ ახალი არხის გაყვანის შესახებ.

აი-ნორი კი დედასთან ერთად მეორე ოთახში ძმის აკვანთან იჯდა და სახვალოდ სასწავლო წიგნებს ჩანთაში იწყობდა.

ყვავი და კიბო

რუსული ხალხური ზღაპარი

ერთი ყვავი მდინარის ნაპირას მიფრინავდა. ხედავს და რასა, ხედავს—მიცოცავს კიბო.

ყვავი უცბად სწვდა, მოიგდო ნისკარტში კიბო და ჩამოჯდა ხის ტოტზე საუზმის მისართმევად.

კიბო გრძნობს, ცუდათაა მისი საქმე, იღუპება. და ასე მიმართა ყვავს:

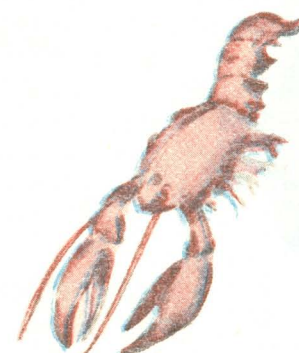
— ეჰ, ყვავო, ყვანჩალო, კარგად ვიცნობდი შენს დედას, მამას, დიდებული ფრინველები იყვნენ.

— ჰოო...—პირის გაუღებლად წაიდუღლუნა ყვავმა.

— შენს და—ძმებსაც ვიცნობდი,—რა კეთილი ფრინველები იყვნენ!

— ჰოო...—ისევ უბასუხა ყვავმა.

— კარგი ფრინველები იყვნენ ისინი, მაგრამ შენთან რას მოვლენ,—შენზე ჭკვიანი მე არავინ მინახავს! ესიამოვნა ქება-დიდება ყვავს.

— ყვავა!..—წამოსცდა მეტი სიამოვნებისაგან თავბრუდახვეულს, და ყვავის ნისკარტიდან განთავისუფლებული კიბო წყალში ჩავარდა.

ნახატი ი. გაბაშვილისა

იანო მნელი

ზამთარი

ნახატი ე. ლალისა

რვა ზამთარი გავიარე,
ესეც მეცხრე ზამთარი!
რა ლამაზად დაითოვა
მშობლიური მთა-ბარი.
თოვს. სკოლის გზა, სკოლის ეზო,
სკოლის ზარის წკრიალი
კიდევ უფრო წარმტაცია,
უფრო ხალისიანი.
თოვლმა უფრო შემაყვარა
წიგნი—ცოდნის მჭედელი,
ჩემი კარგი მეგობრები,
ჩემი მასწავლებელი!

აგერ კვირაც გათენდება
სულ სხვა მხიარულებით:
მთელი რაზმი სოფლის გარეთ
წავალთ თხილამურებით.
ვისეირნებთ, ტყეს ვეწვევით
სხვა ფერებით დახატულს.
ზამთრის ზღაპარს ვათქმევინებთ
ტკბილმოუბარ ნაკადულს.
თოვს. სკოლის გზა, სკოლის ეზო,
სკოლის ზარის წკრიალი
კიდევ უფრო წარმტაცია,
უფრო ხალისიანი!

4765

ბები

მარჯნის კუნძულზე, კოკოსის პალმის ჩეროში ორი პოლინეზიელი*) ბიჭი იჯდა. ისინი ძმები იყვნენ. ერთი რვა წლისა იქნებოდა, მეორე კი თხუთმეტისა.

კუნძულს გარს ერტყა ოკეანე. ირგვლივ სულის შემხუთავი სიციხე იდგა. კოკოსის პალმაზე ორი დიდი კიბორჩხალა ადიოდა.

— შეხე ამ ქურდებს! — წამოიყვირა უმცროსმა ძმამ და წამოხტა. — ქვა ვესროლოთ!

— იჯექი, — უთხრა უფროსმა, — კიბორჩხალა ქვევით რომ ჩამოვა, კოკოსის ნაყოფი წავართვათ და შევჭამოთ.

— იქნებ არ ჩამოიტანოს ნაყოფი და იქვე შესანსლოს?

— მაშინ მარჯნის ნატეხი ვესროლოთ კიბორჩხალას და ჩამოვაგდოთ.

ოკეანეზე ჩვეულებისამებრ არ დასრიალებდნენ პოლინეზიელ მებაღურთა ვიწრო, გრძელი ნავეები. კუნძულზე ამერიკელები აეროდრომებს აშენებდნენ და კუნძულის მოსახლეობას იქ ამუშავებდნენ.

— ვიბანაოთ, ეგებ ცოტა გავგრილდეთ, — თქვა უფროსმა ძმამ. — ოღონდ ღრმად ნუ შევალთ, საშიშია.

— ვიბანაოთ, — დაეთანხმა უმცროსი.

ბიჭები წყალში ღრმად არ შესულან. ნაპირთან ჭყუმპალაობდნენ. ამ ღროს წყალში ჩასაფრებულმა, უზარმაზარმა ნათელ-თევზამ შენიშნა მობანავე ბიჭები და ნელ-ნელა მიეპარა. ნათელ-თევზა ძმებს მიუახლოვდა, მაგრამ მკერდით ფსკერს შეეხო და ცურვა გაუჭირდა, ის ზევით ოდნავ რომ აწეულიყო, ბიჭები მის თეთრ ზურგს დაინახავდნენ და ნაპირს მიაშურებდნენ. ამიტომ ფრთხილობდა ნათელ-თევზა, — ეს ზღვის ყაჩაღი; თავის ათ მეტრიან ტანს ოდნავ ამოძრავებდა, მარჯნის ხორკლიან ფსკერზე მიხობხავდა და წინ მიიწევდა ბავშვების მოსატაცებლად. ნათელ-თევზა სულ ახლოს იყო ბიჭებთან, როცა უფროსმა იგი შენიშნა, უმცროსს ხელი სტაცა და ორივენი ნაპირზე აცვივდნენ.

გაწბილებული ნათელ-თევზა ერთხანს უძრავად იწვა ფსკერზე; ბიჭები ისევ შემოვლენ წყალში და მაშინ კი ვერსად წამივლენო. მერე

*) პოლინეზია ეწოდება კუნძულების ჯგუფს წყნარ ოკეანეზე. კუნძულებზე ბატონობენ ინგლისელები, ფრანგები და ამერიკელები.

ბოლო მძლავრად მოიქნია, ნაპირს მოწორდა, ზღვას დიდ კუს წააწყდა და შეახრამუნა.

ძმები შიშისაგან კანკალებდნენ.

— ამერიკელები სადაც ბანაობენ, იქ, წყალში ფოლადის ბადეა ჩაშვებული, ნათელ-თევზა ვერაფერს დაგვაკლებს, იქ ვიბანათ!

— ოჰ, ეს მართლა კარგია, — გაეხარდა უმცროსს.

ძმები ნაპირს გაჰყვნენ.

ამერიკელები ყვინთავდნენ, ბანაობდნენ ფოლადის ბადით შემოღობილ წყალში.

— შეხე, რა მშვენიერი საბანაოა — ჩურჩულებდა აღფრთოვანებული უმცროსი ძმა. შავი ბიჭები წყალს რომ მიაღვნიენ, ნაპირზე მჯდომმა შიშველმა ამერიკელმა მათ ხელით ანიშნა, — უკან გაბრუნდითო.

ძმებმა ერთმანეთს შეხედეს გაკვირვებით; ოკეანე სავსეა ადამიანისათვის საშიშ თევზებით. ცხადია, ბავშვები მიდიან მხოლოდ იმისათვის რომ იბანან. რა არის აქ ცუდი? ნუთუ ამერიკელებს სურთ, რომ პოლინეზიელი ბიჭები ნათელ-თევზამ გადაყლაპოს? ამერიკელებსაც ხომ ჰყავთ შვილები?

ძმებმა წყალში შესვლა დააპირეს. მაშინ ერთი ამერიკელი პოლინეზიელ ბიჭებს დაედევნა და უფროსს ყურში სტაცა ხელი:

— სადაც თეთრები ბანაობენ, როგორ ბედავთ იქ ბანაობას! — დაუტატანა ბიჭებს და უფროსს სილა გააწნა.

უმცროსი ძმა ეცა ამერიკელს და ხელზე უკბინა, ამერიკელმა ფეხი ღონივრად ამოჰკრა უმცროსს და ბურთივით გადაისროლა. გონწასუ-

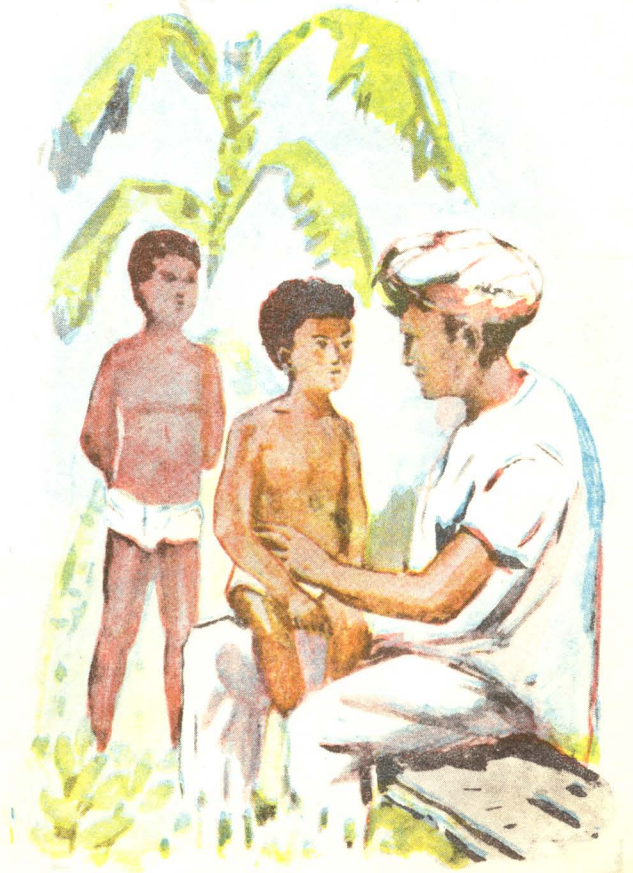
ლი ბავშვი მძიმედ დაეცა. უფროსმა ძმამ აიყვანა უმცროსი და შინისაკენ გასწია. გზაზე მოსულიერდა უმცროსი ძმა და ტირილი დაიწყო.

შებინდებისას, როცა პოლინეზიელი ბიჭების ქანცმილეული მშობლები აეროდრომიდან დაბრუნდნენ, ძმებმა შესჩივლეს, — ამერიკელებმა გვცემესო.

ძველმა მებადურმა ამოიოხრა, უმცროს შვილს თავზე ხელი გადაუსვა და ანუგეშა:

— ამერიკელების პარბაშს მალე მოელება ბოლო. ჩვენს კუნძულზე იმიტომ მობრძანდნენ, რომ მონებად გვაქციონ. გათენებიდან დაღამებამდე უფასოდ გვამუშავენ და როგორც ძაღლებს ისე გვეპყრობიან. მაგრამ, არა, ამერიკელები ვერ მიაღწევენ მიზანს. ჩვენ უნდა ვებრძოლოთ მათ, შვილო...

ნახატები ვლ. ტოროტაძისა

ი. ჯანიში

ნახატი ალ. გიგოლაშვილისა

დაბადების დღე

პიესა 1 სურათად

მონაწილენი: დედა, ლია—10 წლის, გოგი—7 წლის.
ოთახში მაგიდა გაწყობილია. ლია ითვის თეფშებს.

ლია —თინიკოს, ნინიკოს, თამრიკოს, ელიკოს, ლელიკოს... ასეც ვიცოდი! (ყვირის) დედა, თეფშები აკლია!

დედა—(შემოდის) ლია, გულახდილად მითხარი: რამდენი ამხანაგი გყავს დაბადებულნი?

ლია —ბევრი არა, დედიკო, სულ ერთი... ერთი რგოლი.

დედა — რგოლი?! მერე რამდენია თქვენს რგოლში?!

ლია —ბევრი არაა, დედიკო, სულ თორმეტი გოგონაა, მაგრამ ხილის თეფში, რომ მარტო ექვსი გვაქვს!

დედა—მეზობლისაგან დაგვკირდება თეფშების თხოვება (მიდის კედელთან და იძახის) პატივცემულო მარო!

გოგის ხმა—დედა შინ არ არის, კინოში წავიდა.

ლია —ასეც ვიცოდი!

დედა—მოითმინე, ლია! გოგი, გენაცვალე, მონახე ხილის თეფშები და ექვსი ცალი მათხოვე.

გოგის ხმა—ახლავე!

დედა—ოღონდ ფრთხილად, არ გაგიტყდეს. ოჰ, ნამცხვარი სულ გადამავიწყდა! (გადის)

ლია —(ითვლის სკამებს) თინიკოს, ნინიკოს, თამრიკოს, მარკოს...

გოგი—(შემოდის თეფშებით ხელში). აჰა, ლია.

ლია —გმადლობთ, გოგი. ეს მეშვიდე თეფში რაღად გინდოდა?

გოგი—ყოველი შემთხვევისათვის! (იქაურობას ათგალიერებს) რა ლამაზია დღეს თქვენი ოთახი! ზეიმი გაქვთ?

ლია —არა, მაგდაგვარი არაფერი! (შემოდის დედა ნამცხვრით)

ლია —უჰ, რა კარგი ნამცხვარია, დედიკო, მომიჭერი!

დედა—მოითმინე, ლია, სტუმრები მოვლენ და მაშინ გავჭრით.

გოგი—მეც ძლიერ მომწონს! რით არის გამომცხვარი, ვაშლით თუ მურაბით?

დედა—შენ რით გიყვარს?

გოგი—მე... ყველაფრით მიყვარს.

ლია —ეს უარაფროთ არის!

გოგი—მე უარაფროთაც მიყვარს.

დედა—მაშ კარგი, დღეს ლიას დაბადების დღეა და შენც ჩვენი სტუმარი იყავი!

გოგი — გმადლობთ, მე ძალიან მიყვარს სტუმრობა. ახლავე... (გარბის)

ლია — ნეტავ ვინა გთხოვია, რომ დაჰპატიჟე?

დედა — როგორ, თქვენ ყოველთვის ერთად თამაშობთ, და დღეს რა დაგემართა?

ლია — ის, რომ დღეს აქ გოგონები იქნებოდნენ. ისინი დამცინებენ, რომ ასეთ პატარას თავს ვუყადრებ. მე დღეს ათი წელი მისრულდება და მაგას ვინ იცის, როდის შეუსრულდება შვიდი.

დედა — სირცხვილია, ლია, შენი საქციელი არც მეზობლურია და არც ამხანაგური.

ლია — მაგისტვის სტუმრად სიარული ადრეა.

გოგი — (სკამი შემოაქვს) ესეც... თორემ ყველას არ გეყოფათ სკამები. (გარბის)

დედა — გმადლობთ.

გოგი — (კიდევ შემოაქვს სკამი) — აი, კიდევ...

დედა — კარგი, გოგი, გმადლობთ.

გოგი — (მესამე სკამი შემოაქვს) ესეც ასე! აბა, მომეხმარეთ და პიანინო გამოვათრიოთ. (გარბის)

დედა — (იცინის) რას ამბობ, გოგი... არ გვინდა, გენაცვალე!

გოგის ხმა — დეიდა კატო, თქვენი ჩაიდანი დუღს.

დედა — მოვდივარ! (გადის. ლია მაგიდას აწყობს)

გოგი — (მოდის მორთული და აკაკუნებს კარზე) შეიძლება?! გამარჯობათ! სალამო მშვიდობისა, როგორა ბრძანდებით, გმადლობთ, არა გვიშავს. აი, ახლა მე ნამდვილად მოვედი სტუმრად. გილოცავთ. დაბადების დღეს!

ლია — (მოდუშვით) გმადლობთ! (ითვლის თეფშებს) თინიკოს, ნინიკოს, თამრიკოს...

გოგი — მე, ლია, მე სადღა დავჯდები?

ლია — შენ? ჩემი აზრით, შენი ძილის დროა!

გოგი — რას ამბობ, ლია, სულაც არ მეძინება!

ლია — მე კი ვხედავ, რომ გეძინება, დიახ, გეძინება. შენს ტოლებს დიდი ხანია სძინავთ. აბა, რად გინდა, რომ იჯდე და თავი აკანტურო.

გოგი — მე უკვე დღეს ორჯერ მეძინა.

ლია — შენ უკვე თვალები გეპრუწება! (ჯდება სკამზე და ვცემა)

გოგი — (მივარდება) ლია, ხომ არაფერი იტკინე?

ლია — (იწმენდს გვერდს) შენც მოათრიე ეს სკამი, რაღა... აჰა, კამფეტი, ნამცხვარი და წადი...

გოგი — თუ ასეა, მე არც შენი კამფეტი მინდა და არც ნამცხვარი... მე შენთან აღარასოდეს... (მიდის)

ლია — გოგი!

დედა — (შემოდის) აი, ჩაიც. გოგი სადღაა? ხომ არაფერი აწყენინე?

ლია — არა, მას თვითონ ეწყინა, კამფეტი მივეცი და ეწყინა, აქვე დაყარა. სადაცაა გოგონები მოვლენ. (მოისმის ქუხილის ხმა, გაიღვებს) ვაი, ეს რა არის? (მიიბრუნს ფანჯარასთან) დედა, უცქირე, როგორ მოიღრუბლა (მოისმის წვიმის ხმა)

დედა — (მიდის ფანჯარასთან) მე მგონი, ასეთ თავსხმაში არავინ მოგივა, ჩემო ლია, ისე გამოდის, რომ შენი დაბადების დღე მარტო მე და შენ უნდა ვიწეიმოთ.

ლია — ნამცხვარიც შესანიშნავი გამოვიდა, სკამებიც შეეაგროვეთ, თეფშებიც, და ყველაფერი ტყუილად... როდისღა მოვლენ! როგორი მოსაწყენია, სტუმრები რომ არ არიან! დედიკო, იცი რა... „იმას“ დაუძახე.

დედა — ვის?!

ლია — (მიუთითებს კედელზე) აი, იმას...

დედა — არა, გენაცვალე, ახლა კი შენ თვითონ დაუძახე.

ლია — გოგი! გოგილო!

გოგის ხმა — რა?

ლია — გოგი, მოდი ჩემს დაბადების დღეზე!

გოგის ხმა — არ მოვალ!

ლია — ახლა რაღა გქნა?

დედა — ამიტომ არ უნდა გეწყენინებინა.

ლია — შენი ჭირიმე, მოიყვანე როგორმე.

დედა — აუტანელი ხარ, ლია, აუტანელი! (გადის. ლია კარებთან მიბრბის. დედას შემოყავს გოგი) ბოდიში მოიხადე და ყველაფერი გამოსწორდება.

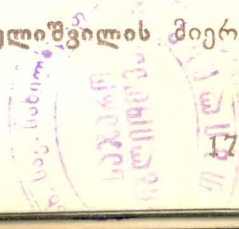
ლია — მაპატიე, გოგი, არასოდეს აღარ ვიხამ, მოდი, აქ დაჯექი.

დედა — მე ნამცხვარს დაგიჭრით, (ისმის ზარის ხმა, ლია გარბის)

ლია — დედიკო! გაჭერი ნამცხვარს, გაჭერი, ყველანი მოვიდნენ, გალუმპულები.

გოგი — მე რა... შინ წავიდე?

ლია — არა, გოგი, რას ამბობ! შენ ჩემი საპატიო სტუმარი ხარ!

ღიასახლისი მათიკო

მათიკოს დედას კოლექტივში მიეჩქარებოდა. მის ბრიგადას სასწრაფო სამუშაო ჰქონდა და უნდოდა დროზე დაემთავრებინა საქმე. მათიკოც სკოლაში წასასვლელად ემზადებოდა.

— შეილო, მათიკო, სკოლიდან რომ დაბრუნდები, აბრეშუმის ჭია დააპურე. თუთის ფოთოლი იქვე, ჯარგვალში, დიდ გოდორ-

შია ჩაყრილი. — დაუბარა წასვლისას დედამ. მათიკო მარტო დარჩა. მის ხელში იყო ახლა მთელი კარ-მიდამო. ღიასახლისის თვალთ მოათვალიერა იქაურობა; ჯარგვალში აბრეშუმის ჭიასაც გადახედა, მურიასაც გამოესაუბრა, წიგნები ჩანთაში ჩაალაგა და სკოლისაკენ გასწია.

უკვე შუადღე იყო, როდესაც სკოლიდან დაბრუნდა მათიკო; ძალზე ჰშიოდა. ხელი დაიბანა, საუზმე გამოიღო და ჭამას შეუდგა. უცებ მოაგონდა დედის დანაბარები. შეწუხდა, საუზმე მიატოვა და ჯარგვალისაკენ გაიქცა. კარი შეაღო. ჩელტებზე ჭიებს თავები აეწიათ და საკვებს დაეძებდნენ.

— ახლავე, ჩემო პატარებო, ახლავე და გაპურებთ. საცოდავებო, როგორ მოგშიენიათ! — ესაუბრებოდა ჭიებს მათიკო და თანაც ჩელტებზე თუთის ფოთლებს ჰყრიდა.

აბრეშუმის ჭია შეესია საჭმელს.

მათიკომ სიამოვნებით მოაგლო თვალი ჩელტებზე მოშრიალე აბრეშუმის ჭიებს, კმაყოფილმა ჯარგვალის კარი გამოიხურა, ოდაში შევიდა და საუზმეს შეექცა.

იციო, როგორი სიამოვნებით ჭამდა მათიკო საუზმეს?

ზაქარია შიკაზალიშვილი

ნეტავ მოთოვდეს ამაღამ...

მე და მეზობლის დიანამ,
ამირანმა და გიგამ,
გავმართეთ თხილამურები,
გდუსუნები და ციგა.
გავმართეთ, გავადამაზეთ,
ასე, ამრიგად, მზად ვართ
და სიხარულით მოვედით
ნამდვიდ, თოვლიან ზამთარს.
ნეტავ მოთოვდეს ამაღამ,
და როს გავახედო თვალებს,
წედამდე თოვდი ეფინოს
ამ ჩვენს საყვარელ მთა-ველს.

თოვდი ეფინოს ეზოებს,
თოვდი ეფინოს ქუჩებს,
სირბილით წავადო სკოლაში,
შინ დავბრუნდებით უცებ.
ვიმეცადინებთ... გაკვეთილს
კარგად ვისწავლით ყველა,
მერე კი, რომ არ გავცივდეთ,
გამოვენწყობით ხედავ;
გამოვენწყობით და გავწვეთ
თხილამურებით. ციგით...
ჭერ სწავდა, მერე — თამამი,
აი — წესი და რიგი!

ბასართობი

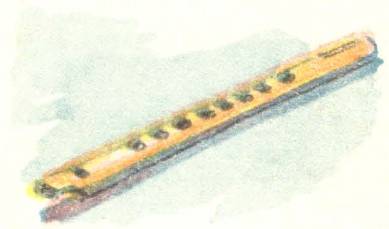
გამოცანები

1.

გამოცანას მოგახსენებ,
 გამოცნობა ადვილია:
 მსუბუქია, ხმატკბილია, —
 იგი მწყემსის გათლილია.
 ჩაჰბერე და დარწმუნდები—
 ხმა ჰქონია საამური...
 თვლები ჩაუმწყრივებია,
 რა იქნება?—

.....

2.

—კაკ-კუკ,—ხეზე ოსტატობს,
 შრომამ როდი მოღალა,
 შეუძლია ტყისათვის
 სარგებლობის მოტანა.
 ტყის მეგობარს ვეძახით
 მას რა ჰქვია?—

.....

გ. ბეციაშვილი

წიწილების საჩეკი მანქანა

ი ნ კ უ ბ ა ტ ო რ ი

ბავშვებო, ყველას გინახავთ, რა თქმა უნდა, როგორ მოსწიწინებენ გაფხორილ კრუხს ახლადგამოჩეკილი, ოქროსფერი წიწილები. თქვენ ძლიერ გიყვართ სასაცილოდ აფუსფუსებული დაბუები: ხშირად დაგითვლიათ კიდევ წიწილების ოჯახი და ის ათ-თხუთმეტს, ან ბევრი-ბევრი, ოცს არ ასცილებია.

მაგრამ არის ერთი შესანიშნავი „კრუხი“, რომელიც ერთდროულად ათასობით წიწილასა სჩეკს; მას ინკუბატორს უწოდებენ, ის უზარმაზარი, სახლისოდენა მანქანაა და ელექტროდენით მუშაობს.

ნამდვილ კრუხს ორ თვემდე დრო სჭირდება წიწილების გამოჩეკასა და წამოზრდაზე. ამ ხნის განმავლობაში კი კვერცხს აღარ დებს და ეს დანაკლისია ჩვენთვის. ინკუბატორი კრუხს ამ მოვალეობისაგან ათავისუფლებს; მას დიდი სარგებლობა მოაქვს სოციალისტური სოფლის მეურნეობისათვის. ახალ, გაუმჯობესებულ ელექტრო-ინკუბატორს, რომელიც საბჭოთა მეცნიერებმა გამოიგონეს, ზაფხულის განმავლობაში შეუძლია ასიათასი წიწილა გამოჩეკოს.

ატმები

სამნი ძმანი: ნიკო, სიკო
 და ლევანი, სამნივე ერთად,
 კალათებით ბაღს ეწვივნენ
 მწიფე ატმის მოსაკრეფად.
 თითო რომ ერთ ატამს ჰკამდა,
 ოთხს კალათში დებდა ფრთხილად;

რაც შეჰამეს, იმის გარდა
 წამოიღეს სხლში ხილად.
 გადათვალეს და აღმოჩნდა
 სულ ორმოცდარვა ნაყოფი,
 არ ეკამათ,—სულ რამდენი
 ექნებოდათ გასაყოფი?

დავით ძეძამიძე

ნახატი ი. გაბაშვილისა

ყდაზე: „ჩუქურთმის მკრეფი“—ნახატი გ. ჯაშისა

ბასუხისმგებელი რედაქტორი რ ე ვ ა ზ მ ა რ გ ი ა ნ ი. სარედაქციო კოლეგია: გრ. აბაშიძე, ეკ. ბურჯანაძე, ი. გრიშაშვილი, თ. თუმანიშვილი, მაყვ. მრეველიშვილი, ი. სიხარულიძე, ნ.უნაფქოშვილი, შ. ცხადაძე.

Д И Л А—ежемесячный детский журнал ЦК ЛКСМ ГРУЗИИ № 1, Январь 1951 г. Тбилиси, Ленина 14. Изд. „Коммунизм“ გამოცემლობა „კომუნისტი“. რედაქციის მისამართი: თბილისი ღვინის 14. მ სართ.ტელ. 3-37-38 გამოც. შუკვ. № 2 სტამბის შუკვ. № 1618/7 ტირაჟი 7000 უე 00017, ტექსტი აწყობილია დ. პ. ბერიას სახელობის პოლიგრაფკომბინატ „კომუნისტის“ სტამბაში. კურნალი დაბეჭდილია ოფსეტის სისტემის მანქანაზე „ზარია ვოსტოკას“ სტამბაში; თბილისი, რუსთაველის ქროსკ. № 42.

12
სტამბაში. რ. კ. ა.